

čitev občinskemu svetu. Če se nihče več za besedo ne oglasi, prehajam k naslednji točki dnevnega reda. S tem je dnevni red izčrpan, zato zaključujem sejo. Slavno odvetniško zbornico bi si usojali poziv[!]ati (!!) G. Š. ostane še pristaš stranke in stopa le iz njenega izvrševalnega odbora. Da naši čitatelji vidijo, radi česa se nasprotniki jeze, ponatiskujemo dotični članek. Pikre besede nam silijo v pero, toda ostajamo mirni Tako koleba naša moderna slovenščina dalje kakor v temi po ozkih stezah in trlih brveh — loveč se za držaje imperfektivni-karstva, pa se veliko manj zaveda veljave perfektivnega in imperfektivnega glagola, nego so se je zavedali tisti potujčenci ali tujčevanja obdolženi Slovenci, ki so v davnih stoletjih pisali in govorili in molili „Tebi poročim moje telo, tebi se izpovem“. i. t. d. — — Qui bene distinguit Bodi za letos dovolj!

L. Pintar.

† **Lev Nikolajevič Tolstoj.** Dne 20. novembra je umrl na mali železniški postaji kazanske proge v Astapovem največji slovanski pisatelj, Lev Nikolajevič Tolstoj. Smrt ga je prehitela na potu, ko je iskal miru in počitka svoji duši in telesu. Truplo so prepeljali do Zasičke, odkoder so nesli krsto kmetje na Jasno poljano. Ondi so ga pokopali ob ogromni udeležbi ljudstva v gaju blizu njegovega rojstnega doma, kjer se je rad igral kot deček. Izvolil si je ta kraj Tolstoj sam. Ob njegovi smrti so pisali vsi svetovni časopisi obširne članke. Svoje sožalje soprogi pisateljavi so izrazile vse ruske javne korporacije, duma in celo car, kar priča, da je Tolstoj užival v svoji domovini povsod mnogo spoštovanja, vključno temu, da se mnogi niso mogli strinjati z njegovimi nauki. Tolstoj je umrl izobčen iz cerkve, pokopan je bil po svoji želji brez cerkvenih obredov in brez posebnih ceremonij, prav po njegovem življenjskem nauku. Svoje spise je zapustil ruskemu narodu, svoje posestvo pa volil svojim kmetom. Dom na Jasni poljani se izpremeni v muzej, ki bo vabil tujce vsega sveta na grob velikega misleca XIX. in XX. veka. Zapuščina Tolstega je zelo bogata: obširna korespondenca, nedovršeni spisi leposlovne in poučne vsebine in zbirka „Za vsak dan“, ki obsega važne izreke svetovnih mislecev ter je namenjena preprostemu narodu. Delo in življenje Leva Tolstega bo še dolgo in na daleč odmevalo v sedanjem svetu. Pretekla bodo leta, predno bo stal z vsemi deli pred nami, in desetletja, predno bomo pojmi njegovo velikost. Nauk Tolstega bo blažilno vplival na skeleče rane modernega človeštva. — O Tolstem in njegovih nazorih je prinesel „Zvon“ pred leti obširno študijo dr. Ivana Prijatelja, ob priliki, ko je izšel roman „Vstajenje“. Za zdaj podajamo samo kratek pregled njegovega življenja in delovanja. Tolstoj se je narodil dne 9. septembra 1828. l. na Jasni poljani kot grofovski sin. Njegov oče Nikolaj Iljič se je udeležil vojne l. 1812., njegova mati je bila iz rodu knezov Volkonskih. Kot deček je prišel Tolstoj v Moskvo in potem v Kazanj, kjer je obiskoval srednje šole. Na univerzi je študiral jezike; ker ga to ni veselilo, je prestopil na pravniško fakulteto. L. 1847. je odšel domov na Jasno poljano, kjer je ostal do 1851. Tolstoj je živel veselo, ljubil je družbo in igral je rad. Bil je ene misli in enega duha s svojimi tovariši.

Vstopil je v vojsko in odšel na Kavkaz. L. 1854. je izbruhnila vojna, ki se je končala z obleganjem Sevastopola. S Kavkaza se je vrnil v Peterburg. L. 1857. je potoval za granico in v Parizu se je seznanil s Turgenjevimi. L. 1859. je potoval po Nemčiji, odtod je šel na jug v Švico in v Italijo, od tam pa v Anglijo in Belgijo. Seznanil se je z raznimi važnimi osebami in z zapadnimi filozofi, posebno s socijalno filozofijo. Ko se je vrnil na Jasno poljano, je začel zopet pisati in se zanimati za vzgojo kmetov, ki so prav v tej dobi bili osvobojeni. L. 1862. se je oženil s Sofijo Andrejevno Bersovo. Začel se je čas velikega, globokega dela. — Prve spise je Tolstoj izdal l. 1852. V trilogiji popisuje svoja otroška, deška in mladeniška leta. Pokazal se je globokega psihologa in misleca. Dogodke iz svojega vojaškega življenja je popisal v povesti: „Kozaki“ in v trilogiji „Sevastopol“, kjer kaže grozo vojne in slabe strani militarizma. Po popotovanju je sledil roman „Rodbinska sreča“ in krasno „Jutro pomješčika“, ki kaže ruskega kmeta po osvobojenju. Tudi „Albert, Lucern, Dekabristi“ so odmevi te dobe. Po oženitvi se je Tolstoj popolnoma posvetil literaturi in šoli. Na Jasni poljani je ustanovil svojo šolo za kmete, učil v njej sam s svojo ženo, pisal je učne knjige in izdajal poseben list „Jasnaja poljana“ za vzgojeslovne članke. Čez nekaj let je vlada šolo zaprla. V tej dobi svojega srečnega zakona je Tolstoj pisal svoje največje delo „Vojna in mir“, ki kaže Rusijo na prehodu 18. in 19. veka ter vojno l. 1812. S tem velikim umotvorom, ki je dobilo ime ruske ilijade, je dosegel Tolstoj svetovno slavo. Temu delu je sledila „Ana Karenina“, ki je še povečala njegovo slavo. Tolstoj je pokazal moderno Rusijo, dobro in slabo stran kulture, analiziral je ruskega človeka, poglobljal se v čas, in tu je prišel velik preobrat v njegovo življenje. Konec 70tih let je Tolstoj prenehal pisati in je začel živeti kmetško življenje: šel je delat na polje, oblačil se je preprosto. Zavrgel je kulturo, z njo svojo umetnost, slavo dela in je hotel postati kristjan po duhu in resnici. Nemirni duh, ki je iskal zmisel življenja, je našel mir v evangeliju. Tolstoj je hotel evangelij dosledno uresničiti v življenju. V tem času so nastala njegova dela: Štirje evangeliji, Moja izpoved, Moja vera, V čem je človeška sreča, Hodite v luči, Kraljestvo božje je v vas — in druga. Leposlovna dela te dobe le pojasnjujejo in dokazujejo njegov nauk: Kreuzerjeva sonata, Moč tujine, Vstajenje, Zakaj? i. t. d. Nazori Tolstega so dobili odmev po vsem svetu, moderna družba je rada poslušala prenovljeni evangelij jasnopoljanskega apostola. Na stotera težka družabna, narodna, verska in druga vprašanja je znal kratko odgovoriti s svojim evangelijem. Zato je postal svetoven ne le kot pisatelj, ampak tudi kot mislec. — Tudi Slovenci imamo nekatera njegova dela v svojih prevodih in njegovi nauki nam niso neznani. Žal, da nimamo prevedenih njegovih čitank, bajk in spisov o veri. Izmed večjih del imamo njegove Kozake, Rodbinsko srečo, Kavkaškega ujetnika, Moč teme (Slov. Matica), Vstajenje in Ano Karenino (Slovanska knjižnica). Poleg tega so raztresene krajše stvari Tolstega v raznih zbirkah in podlistkih, o katerih je želeti, da se zberejo v enotno izdajo.

Dr. I. Lah.

Nove knjige. V založništvu L. Schwentnerja sta izšli znameniti dramski noviteti. „Samosvoj“ Etb. Kristana in „Školjka“ dr. Alojzija Kraigherja. V sredini decembra pa izda isti založnik „Pravljice“ Fr. Milčinskega. — Dr. V. Korunja je zbral svoje feljtone in jih izdal pri Kleinmayrju & Bambergu pod naslovom „Spake“. — Na znanstvenem polju je omeniti odlično publikacijo Zgodovinskega društva v Mariboru, posvečeno „Spominu Stanka Vraza“. Prof. Iv. Grafenauer je objavil (Katol. bukvarna) v pomnoženem ponatisku „Iz Kastelčeve zapuščine“ Prešernove, Kastelčeve in druge rokopise. Več o teh publikacijah v prihodnjem letniku!